

Älypuhelinkurssi

Tietoturvaa ja tietosuojaa

Jyväskylän Reumayhdistys

Puhelimen suojauksesta huolehtiminen

- Älypuhelimissa on enemmän henkilökohtaisia tietoja kuin ”vanhoissa” kännyköissä.
- Pidä puhelin hyvin suojattuna, ettei kuka tahansa pääse sen sisältöön käsiksi.
- Kun puhelimesta sammutetaan virta kokonaan ja se käynnistetään uudelleen, kysytään SIM-kortin PIN-koodia, joka yleensä on 0000 tai 1234.
- Puhelimessa tulisi kuitenkin olla vielä näytön lukituksen koodi eli pääsykoodi.
- ”Kun puhelimesi on virta päällä ja se on ollut vähän aikaa käyttämättä, puhelimen näyttö sammuu. Painamalla virtapainiketta puhelimen näyttö tulee näkyviin.” Ilman pääsykoodia, kuka tahansa voi käyttää puhelintasi, jos puhelin sattuu esim. katoamaan.
- Näytön lukituksen koodi voi olla:
  - Koodi (eli lukitusnäytön PIN-koodi joka on eri kuin SIM-kortin PIN-koodi)
  - Kuvio
  - Salasana
  - Sormenjälki
- Pääsykoodin ”lisäksi voit määrittää minkä ajan kuluttua käyttämättömän puhelimen näyttö sammuu ja lukittuu.”
- ”Tallenna itsellesi muistiin asettamasi näytön lukituksen koodi eli pääsykoodi.”
- Ohjeet näytön lukituksen asettamiseksi löydät mm. teoksesta Ulla Sannikka (2017): Seniorin älypuhelinopas.
- ”Perehdy puhelimesi suoja-asetuksiin lukemalla matkapuhelimen käyttöohje.” (Viestintävirasto)
- ”Älypuhelimia vaivaavat haittaohjelmat ovat edelleen harvinaisia, ja haittaohjelmia vastaan voi suojautua pitämällä matkapuhelin päivitettyinä ja lataamalla ohjelmistoja vain luotetuista lähteistä.” (Viestintävirasto)
- ”Palomuri ja virustentorjuntaohjelma voivat tarjota älypuhelimelle tarvittavaa lisäsuojaa.” (Viestintävirasto)
- ”Ota käyttöön operaattorin tarjoamat maksullisten palvelunumerojen estopalvelut.” (Viestintävirasto)

Mikä on tärkeää ja mikä ei

- Vieraile vain tutuilla ja luotettavilla nettisivuilla.
- Älypuhelimeen ei kannata ladata sovelluksia suoraan nettisivuilta vaan käyttöjärjestelmäkohtaisista sovelluskaupoista
  - Android: Play Kauppa
  - iOS: App Store

Tietojen kalastelu

- Älä luovuta (puhelimitse tai sähköpostilla) älypuhelimesi PIN-koodeja, pankin tilinumeroasi, henkilötunnustasi, pankkikortin numeroa tms.
- Suhtaudu varoen pankin nimissä tulleisiin soittoihin, mikäli et odota heiltä soittoa tai heidän asiansa on epäilyttävä.
- Älä anna tilinumeroasi, pankkikortin numeroa tms. edes poliisiksi esittäytyneelle henkilölle.
  - Ei edes ”Rikoskomisario Virtaselle”
- Älä avaa sähköpostin mukana tulevia linkkejä, jos et tunne lähettäjä.
- Älä avaa pankin, veroviraston tms. lähettämiä sähköpostin linkkejä, jos et odota heiltä sähköpostia.
- Voit myös varmistaa sähköpostin aitouden, soittamalla esim. pankkiin tai verovirastoon.
- ”Suhtaudu kriittisesti kaikkiin soittoihin tai yhteydenottoihin, jotka tulevat tuntemattomasta numerosta.” (Viestintävirasto)

Käyttäjätunnusten merkitys

- Erilaisiin nettipalveluihin tarvitaan usein kirjautuminen eli käyttäjätunnus ja salasana.
  - Suhtaudu näihin kuten pankkitileihin.
  - Älä luovuta tunnuksia muille.
  - Älä käytä samaa salasanaa useammassa palvelussa.

Mihin suostua ja mihin ei

- Evästeet: ”eväste (cookie) on pieni tekstitiedosto, jonka internetselain tallentaa käyttäjän laitteelle. Evästeitä käytetään esimerkiksi silloin, kun käyttäjän tietoja halutaan säilyttää tämän siirtyessä internetpalvelun sivulta toiselle. Evästeiden käyttö edellyttää aina käyttäjän suostumuksen.” (Viestintävirasto)
- ”Evästeiden avulla voidaan kerätä muun muassa seuraavia tietoja:
  - Käyttäjän IP-osoite
  - Kellonaika
  - Käytetyt sivut
  - Selaintyyppi
  - Mistä verkko-osoitteesta käyttäjä on tullut kyseiselle verkkosivulle
  - Miltä palvelimelta käyttäjä on tullut verkkosivulle
  - Mistä verkkotunnuksesta käyttäjä on tullut verkkosivulle.”(Viestintävirasto)
- ”Harkitse, ennen kuin lainaat puhelinta tuntemattomalle henkilölle.” (Viestintävirasto)
- ”Jos saat ylisuuren laskun tai epäilet joutuneesi väärinkäytön kohteeksi, ole heti yhteydessä palveluntarjoajan asiakaspalveluun.” (Viestintävirasto)

Mitä jos puhelin katoaa

- Jos epäilet, että puhelin on varastettu, tee Poliisille rikosilmoitus.
- Sulje puhelin puhelinoperaattorin (Telia, DNA, Elisa yms.) nettisivujen kautta tai käymällä puhelinoperaattorisi liikkeessä.
- Jos et ole aivan varma, onko puhelinta ehditty käyttää, muista myös vaihtaa tärkeimpien käyttämiesi palveluiden salasanat.
- Voit yrittää etsiä kadonnutta puhelinta aiemmin käyttöönotetun paikannuspalvelun avulla.
- Paikannuspalvelu:
  - Voit löytää älypuhelimesi, vaikka se olisikin kadonnut.
  - Puhelimen paikannuksessa keskeisessä roolissa on puhelimeen käyttöönottovaiheessa laitettu sähköpostitili.
  - Voit internetpalvelussa (Googlessa) soittaa puhelimeen, lukita laitteen tai vaikka tyhjentää sen.

Lähteet

- Ulla Sannikka (2017): Seniorin älypuhelinopas.
- Viestintävirasto:
<https://www.viestintavirasto.fi/kyberturvallisuus/tietoturvaohjeet/palveluidentu rvallinenkaytto/evasteet.html>